

EU:n toimielinten, elinten ja virastojen tietotekniikan kriisiryhmän (CERT-EU) johtokunnan puheenjohtajan, EU:n toimielinten, elinten ja virastojen tietotekniikan kriisiryhmän ja Euroopan unionin kyberturvallisuusviraston (ENISA) vastaukset Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomukseen EU:n toimielinten, elinten ja virastojen kyberturvallisuudesta

1. Tiivistelmä

Kyberuhkien jatkuvasti muuttuvassa toimintaympäristössä kyberturvallisuudesta on tullut äärimmäisen tärkeä ja kriittinen EU:n toimielimille, elimille ja virastoille, joihin on viime vuosina kohdistunut yhä enemmän entistä kehittyneempiä kyberhyökkäyksiä. ENISA ja CERT-EU voivat toimeksiantojensa puitteissa tarjota arvokasta tukea EU:n toimielimille, elimille ja virastoille kyberturvallisuuden eri tasoilla. Euroopan komission ehdotus asetukseksi toimenpiteistä yhteisen korkean kyberturvataso varmistamiseksi EU:n toimielimissä, elimissä ja virastoissa on tässä yhteydessä keskeinen väline, jota ENISA, CERT-EU ja CERT-EU:n johtokunnan puheenjohtaja tukevat voimakkaasti.

Tätä varten ENISA, CERT-EU ja CERT-EU:n johtokunnan puheenjohtaja suhtautuvat myönteisesti EU:n toimielinten, elinten ja virastojen kyberturvallisuutta koskevaan Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomukseen. Se tulee juuri oikeaan aikaan, jotta voidaan käsitellä EU:n toimielinten, elinten ja virastojen valmiustasoa kokonaisuudessaan. Kertomuksessa todetaan selvästi, että ENISAlla ja CERT-EU:lla voi olla keskeinen rooli tällä alalla. Siinä esitetään myös tarve lisäresursseihin ja konkreettisiin toimiin, joilla pyritään erityisesti parantamaan EU:n toimielinten, elinten ja virastojen asennetta kyberturvallisuuteen.

Näin ollen ENISA, CERT-EU ja CERT-EU:n johtokunnan puheenjohtaja tukevat kertomuksen keskeisiä havaintoja ja suosituksia, jotka ovat myös EU:n toimielinten, elinten ja virastojen verkkojen kyberturvallisuutta ja tietoturva koskevien Euroopan komission lainsäädäntöehdotusten mukaisia.

Seuraavassa jaksossa esitetyillä huomautuksilla pyritään antamaan lisäselvennyksiä kertomuksen tiettyihin osa-alueisiin, erityisesti ENISAn ja/tai CERT-EU:n jo tekemään asiaankuuluvaan työhön, sekä ENISAn ja/tai CERT-EU:n suunnittelemiin toimiin erityisesti EU:n toimielinten, elinten ja virastojen valmiuksien kehittämisen alalla. Suositusten osalta ENISA ja CERT-EU hyväksyvät suosituksen 3 (CERT-EU:n ja ENISAn keskittyminen vähemmän kehittyneisiin EU:n toimielimiin, elimiin ja virastoihin), joka on nimenomaisesti osoitettu näille kahdelle taholle.

2. Tärkeimmät havainnot

ENISA ja CERT-EU tukevat tilintarkastustuomioistuimen esittämiä keskeisiä havaintoja. Jäljempänä esitetään kuitenkin joitakin lisäselvennyksiä, jotka koskevat erityisesti ENISAn ja/tai CERT-EU:n nykyisiä toimia sekä suunnitelmia, jotka on jo laadittu tulevia toimia varten.

49 kohta

Tieto- ja viestintätekniiikan neuvoo-antavan komitean CERT-EU:n johtokunnan puheenjohtajalle lähettämästä virallisesta pyynnöstä, joka koskee äänioikeutta johtokunnassa, haluamme selventää seuraavaa:

Koska nykyisen toimielinten välisen sopimuksen tarkistamisesta olisi aiheutunut huomattavia yleiskustannuksia ja koska toimenpiteitä yhteisen korkean kyberturvataso varmistamiseksi unionin toimielimissä, elimissä ja virastoissa koskevan asetuksen parissa meneillään olevassa työssä on jo käsitelty erillisvirastojen edustusta, päätettiin, että asia ratkaistaan virallisesti asetuksella pitkällä aikavälillä. Siihen asti, kuten puheenjohtaja on vahvistanut, nykyiset käytännöt jatkuvat, ja tieto- ja viestintätekniiikan neuvoo-antavan komitean edustajat voivat edelleen esittää näkemyksiään ja saada näkemyksensä huomioituiksi mahdollisimman laajasti ja oikeudenmukaisesti.

66 kohta

ENISA laati vuoden 2021 lopussa kyberharjoituksia koskevan toimintasuunnitelman, johon on erityisesti sisällytetty EU:n toimielimet, elimet ja virastot. EU:n toimielinten, elinten ja virastojen koulutusta koskeva asianmukainen toimintasuunnitelma esitetään vuoden 2022 ensimmäisellä neljänneksellä.

Laatikko 3

Vaikka ENISA ei ole nimenomaisesti maininnut operatiivisia tuotoksia, se on antanut operatiivista tukea ja tehnyt yhteistyötä eri EU:n toimielinten, elinten ja virastojen kanssa niiden pyyntöjen perusteella. Esimerkiksi vuonna 2018 tavoite 2.2. Euroopan unionin politiikan täytäntöönpanon tukeminen:

- Euroopan keskuspankki pyysi tukea eurojärjestelmän tunkeutumistestausjärjestelmän kehittämiseen.
- Euroopan unionin lentoturvallisuusvirasto pyysi tukea eurooppalaisen ilmailualan kyberturvallisuuskeskuksen tavoitteiden kehittämiseen, kyberturvallisuustietoisuuden lisäämiseen ja verkko- ja tietoturvadirektiivin alakohtaiseen täytäntöönpanoon.
- Euroopan unionin rautatievirasto pyysi tukea verkko- ja tietoturvadirektiivin täytäntöönpanoon rautatiealalla, erityisesti tukea infrastruktuurin haltijoille ja rautatieyrityksille tarkoitettun alakohtaisen tietojen jakamisen ja analysoinnin keskuksen kehittämiseen sekä valmiuksien kehittämiseen (koulutuksen ja tiedotustilaisuuksien järjestäminen).
- ENISA tuki vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavaa Euroopan unionin virastoa (eu-LISA) sen pyrkiessä parantamaan kyberturvallisuuteen ja toiminnan jatkuvuuteen liittyvää osaamistaan. ENISA tarjosi erityisesti asiantuntemustaan harjoitusten organisoinnista ja skenaarioiden kehittämisestä sekä tarjosi täysin kehittyneitä ENISAN CEP:tä eu-LISAlle valmiusharjoituksen järjestämiseksi yhtä Euroopan unionin elintärkeää tietojärjestelmää varten.

Tämän lisäksi ENISA on vuodesta 2019 lähtien tehnyt aktiivisesti yhteistyötä EU:n toimielinten, elinten ja virastojen (esim. ERA, EMSA, EASA, ACER) kanssa verkko- ja tietoturvadirektiivin tukemiseksi alakohtaisissa tietämyksen lisäämistoimissa ja kyberturvallisuustietoisuutta lisäävissä toimissa sekä niihin liittyvissä alakohtaisissa kyberturvallisuuspoliittisissa aloitteissa.

71 kohta

ENISA on kehittänyt vuonna 2021 ja julkaisee vuonna 2022 erityiskoulutustilaisuuden aiheesta ”How to Build an Awareness Program & Using table Top Exercises” [Tiedotusohjelman luominen ja suunnitteluharjoitusten käyttö], joka on tarkoitettu erityisesti EU:n toimielimille, elimille ja virastoille. ENISA ja CERT-EU järjestävät rakenteellisen yhteistyönsä puitteissa myös yhteisiä koulutustilaisuuksia EU:n toimielimille, elimille ja virastoille vuonna 2022.

72 kohta

On huomattava, että ENISAn kyberturvallisuusharjoituksilla on laaja soveltamisala ja laaja yleisö, myös EU:n toimielimet, elimet ja virastot. Tämä lähestymistapa vastaa myös EU:n toimielinten, elinten ja virastojen tarpeiden huomioon ottamista, sillä EU:n toimielimet, elimet ja virastot voivat hyötyä suuresti tällaisista harjoituksista jäsenvaltioiden edustajien kanssa. On huomattava, että ENISA on vuodesta 2016 lähtien ottanut EU:n toimielinten, elinten ja virastojen teknisen henkilöstön mukaan Cyber Europe -harjoituksiin osallistuvina toimijoina, joita ohjaa tämän alueen suunnittelija CERT-EU. Jatkona näille toimille ENISA suunnittelee valmiuksien kehittämistoimiin liittyvässä vuoden 2022 harjoitusstrategiassaan tukevansa uutta harjoitustuotetta, jota tarjotaan CERT EU:n tuella, jotta EU:n toimielimet, elimet ja virastot saavat koulutusta itsearviointiharjoituksissa.

3. Päätelmät ja suositukset

ENISA ja CERT-EU hyväksyvät suosituksen 3 (CERT-EU:n ja ENISAn keskittyminen vähemmän kehittyneisiin EU:n toimielimiin, elimiin ja virastoihin), joka on erityisesti osoitettu näille kahdelle taholle.